ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з навчальної дисципліни
ПІДПРИЄМНИЦТВО

для студентів
спеціальності **D5 «Маркетинг»**
освітньої-професійної програми **«Маркетинг і реклама»**

Київ 2025

Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Підприємництво» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D5 «Маркетинг» / Укладач Л.В. Лазоренко. Київ: НАСОА, 2025. 44 с.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу та публічного управління
Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСОА
Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

@НАСОА, 2025 рік

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ 4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ 4
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМАМИ 8
ТЕМА 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА 8
ТЕМА 2. ФОРМИ, ФУНКЦІЇ ТА ВИДИ ПІДПРИЄМНИЦТВА 11
ТЕМА 3. МЕХАНІЗМ СТВОРЕННЯ ВЛАСНОЇ СПРАВИ 13
ТЕМА 4. КОНКУРЕНЦІЯ 15
ТЕМА. БІЗНЕС-ПЛАН ПІДПРИЄМСТВА 17
ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ БІЗНЕСУ 19
ТЕМА 7. РИЗИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 21
ТЕМА 8. ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 24
ТЕМА 9. ЕТИЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА 26
ТЕМА 10. ПІДПРИЄМНИЦТВО У СФЕРІ НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ 28
ТЕМА 11. ПОСЕРЕДНИЦТВО ЯК ВИД ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 30
ТЕМА 12. ПІДПРИЄМНИЦТВО В СФЕРІ НАДАННЯ КОНСАЛТИНГОВИХ ПОСЛУГ 33
ТЕМА 13. ВИРОБНИЧА ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ 35
ТЕМА 14. ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ 37
ТЕМА 15. МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС 39
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА 42
ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ 43

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою вивчення дисципліни є: теоретичні та практичні знання про процес підприємництва, вмінь аналізувати проблеми та ситуації для їх оптимального розв'язання, набуття логічного підприємницького мислення для самостійних початкових дій у бізнесі, створення реального продукту і доведення його до потенційних споживачів, регулювання цього процесу з урахуванням чинного законодавства України

Завданнями дисципліни «Підприємництво» є: висвітлення теоретичних засад та економічної природи підприємництва; широка і ґрунтовна характеристика організаційно-правових форм підприємництва; вивчення можливих способів входження в бізнес; освоєння типового алгоритму бізнес-планування; вивчення технології заснування власної справи; ознайомлення з можливими варіантами підтримки розвитку підприємництва в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі компетентності та програмні результати навчання:

СК8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності

ПРН9. Оцінювати ризики провадження маркетингової діяльності, встановлю0вати рівень невизначеності маркетингового середовища при прийнятті управлінських рішень.

ПРН13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Тема 1. Економічна сутність підприємництва

Суть, предмет та мета вивчення курсу. Об'єктивні основи розвитку підприємництва в ринковій економіці. Економічна свобода, її сутність і роль у розвитку підприємництва. Принципи підприємництва. Підприємець - ключова фігура бізнесу.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [2,4,5].

Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 2. Форми, функції та види підприємництва

Суб'єкти та основні форми підприємницької діяльності Створення матеріальних благ та прибутку – основна функція підприємництва. Підприємство як організаційна структура підприємництва. Суб'єкти підприємницької діяльності. Основні форми підприємництва та їх класифікація. Види підприємницької діяльності.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [2,4,5].

Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 3. Механізм створення власної справи

Загальні умови створення підприємства. Статутний фонд підприємства, порядок його утворення. Державна реєстрація і статут підприємства. Відповідальність суб'єктів підприємництва. Припинення підприємницької діяльності

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [2,4,5].

Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 4. Конкуренція

Конкуренція як засіб реалізації підприємництва і вплив на підприємницьку діяльність. Бізнес-план як інструмент підприємницької діяльності. Показники інтенсифікації і підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [2,4,5,6,9].

Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 5. Бізнес-план

Суть, функції бізнес-плану. Порядок складання бізнес-плану. Мета бізнес-планування. Структура та основні розділи бізнес-плану.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [2,3,4,5,6,9].

Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 6. Організаційні форми бізнесу

Організаційні форми бізнесу: ознаки та чинники, що їх визначають Особливості діяльності одноосібних володінь. Товариства та їх види. Корпорації, їх характеристика. Об'єднання підприємств: асоціації, консорціуми, концерни. Нові форми підприємницької діяльності: венчурні підприємства, інжиніринг, лізинг, технопарк, торгівельні мережі, франчайзинг.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [4,5,9].

Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 7. Ризики підприємницької діяльності

Суть та причини виникнення ризиків. Види ризиків. Способи зниження ризиків. Диверсифікація як спосіб зниження ризику. Теорія портфеля. Правила М. Рубінштейна.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [4,5,9].

Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 8. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності

Поняття, сутність та складові середовища суб'єкта підприємницької діяльності. Функції держави по відношенню до бізнесу. Політико-правове середовище підприємництва. Державне регулювання підприємницької діяльності.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [4,7,8,10].

Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 9. Етична та соціальна відповідальність підприємництва

Сутність та розвиток етичної та соціальної відповідальності бізнесу. Підприємництво та навколишнє середовище. Підприємництво та споживачі. Бізнес та персонал. Основні проблеми взаємодії. Основні проблеми взаємодії бізнесу та інвесторів.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].
Допоміжна: [1,4,7,8,10].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2
ПІДПРИЄМНИЦТВО В РІЗНИХ СФЕРАХ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 10. Підприємництво у сфері надання фінансових послуг

Характеристика фінаннсово-кредитного підприємництва. Банки та банківська діяльність. Діяльність інститутів спільного інвестування. Підприємницька діяльність у сфері оренди та лізингу. Підприємництво на ринку страхових послуг.

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [2,3,5,10].
Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 11. Посередництво як вид підприємницької діяльності

Характеристика посередницької підприємницької діяльності. Торговельне посередництво на оптовому та роздрібному товарних ринках. Біржове підприємництво. Види посередників. Товарні біржі.

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [4-6].
Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 12. Підприємництво у сфері надання консалтингових послуг

Послуги бізнес-консалтингу. Консалтингові фірми в Україні. Фактори вибору консалтингової фірми. Етапи процесу консультування. Пріоритетні та перспективні напрямки розвитку консалтингового ринку України. Інжиніринг як вид підприємництва та його особливості.

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [5-6].
Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 13. Виробнича підприємницька діяльність

Виробниче підприємство та його складові. Основні принципи раціональної організації виробництва. Інноваційне підприємство та інноваційне підприємництво. Фактори, що впливають на розвиток інноваційного підприємництва. Венчурний бізнес та його ознаки.

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [5,7].

Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 14. Оподаткування малого бізнесу

Режими оподаткування в малому бізнесі. Оподаткування діяльності суб'єктів малого підприємництва на спрощеній системі оподаткування. Ставки податків. Оподаткування доходів найманих працівників.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [2,5].

Інформаційні ресурси: [1-5]

Тема 15. Міжнародний бізнес

Суть та основні риси міжнародного бізнесу. Відмінності міжнародного бізнесу. Історія розвитку міжнародного бізнесу. Переваги міжнародного бізнесу. Форми міжнародного бізнесу.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [1,8,9,10].

Інформаційні ресурси: [1-5]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

ТЕМА 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Виникнення та еволюція поняття «підприємництва».
2. Комплексна характеристика сутності підприємництва та його значення всучасних умовах.
3. Основні властивості підприємництва.
4. Принципи підприємницької діяльності.
5. Функції підприємництва.
6. Фізичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності.
7. Юридичні особи як суб'єкти підприємницької діяльності.
8. Функції підприємця.
9. Права та обов'язки підприємця.
10. Особистісні якості, властиві підприємцям.
11. Принципи діяльності українських підприємців.

Тести для самоперевірки знань

1. Вибери правильне визначення поняття «підприємництво»:

а) це наймана праця робітника;

б) це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик діяльність людей з метою одержання прибутку;

в) це діяльність на користь іншим людям;

г) це будь-яка господарська діяльність.

2. Індивідуальне підприємництво може здійснюватися у формі…?

а) командитного товариства;

б) приватного підприємства;

в) акціонерного товариства;

г) підприємницької діяльності фізичної особи.

3. Підприємництво можна розглядати, як…?

а) гнучка форма організації виробництва;

б) форма утвердження відчуття господаря;

в) дійова організаційно-господарська творчість;

г) всі відповіді правильні.

4. Сприяння процесу генерування нових ідей забезпечує така функція підприємництва, як…?

а) соціальна;

б) новаторська;

в) мотиваційна;

г) особистісна.

5. Самореалізація власної мети підприємця, задоволення від власної роботи забезпечує така функція підприємництва, як…?

а) соціальна;

б) новаторська;

в) мотиваційна;

г) особистісна.

6. Підприємництво пов’язане з процесом купівлею-продажу товарів, це…?

а) комерційне підприємництво;

б) фінансове підприємництво;

в) консалтингове підприємництво;

г) посередницьке підприємництво.

7. Суб'єктами малого підприємництва є…?

а) юридичні особи;

б) фізичні та юридичні особи;

в) фізичні особи;

г) держава.

8. Яке твердження є вірним:

а) підприємницька діяльність ширша за змістом ніж господарська діяльність;

б) господарська діяльність включає в себе підприємницьку діяльність;

в) підприємницька діяльність та господарська діяльність це рівнозначні поняття;

г) правильна відповіді відсутня.

9. Припинення підприємницької діяльності здійснюється:

а) з власної ініціативи;

б) на підставі рішення суду;

в) у разі закінчення строку дії ліцензії;

г) усі відповіді правильні.

10. Підприємець для здійснення підприємницької діяльності використовує…?

а) земельні ресурси;

б) матеріальні ресурси;

в) трудові ресурси;

г) усі відповіді правильні

Теми презентацій:

1. Особливості розвитку ринкової економіки в Україні.
2. Еволюція підприємницької діяльності.
3. Суспільна роль і економічна основа підприємництва.
4. Суб'єкти підприємницької діяльності в ринковій економіці.
5. Об'єкти підприємницької діяльності в ринковій економіці
6. Основні обов'язки підприємця відповідно до вимог чинного законодавства.
7. Види підприємницької діяльності за формами власності.
8. Види підприємницької діяльності за кількістю власників.
9. Види підприємницької діяльності за розмірами.
10. Види підприємницької діяльності за характером діяльності.
11. Особливості розвитку підприємницької діяльності в Україні.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [2,4,5].

Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 2. ФОРМИ, ФУНКЦІЇ ТА ВИДИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Логіка підприємницької діяльності та її зміст.
2. Підприємницька ідея та джерела її виникнення.
3. Методи пошуку підприємницьких ідей.
4. Мотиваційні фактори підприємництва.
5. Оцінка ефективності підприємницького задуму.

Тести для самоперевірки знань

1. До традиційних способів започаткування бізнесу належать…?

а) створення нового підприємства «з нуля»;

б) придбання вже наявної фірми;

в) виокремлення частки виробничої компанії та надання їй статусу окремого підприємства;

г) діяльність у рамках дочірньої фірми.

2. У межах роботи зі створення власного бізнесу…?

а) здійснюється пошук підприємницької ідеї;

б) обґрунтовуються способи досягнення підприємством його цілей;

в) обирається сфера майбутньої діяльності;

г) обґрунтовується доцільна форма організації бізнесу.

3. До методів індивідуального творчого пошуку підприємницьких ідей належать…?

а) метод аналогій;

б) метод контрольних запитань;

в) метод ідеалізації;

г) метод інверсії.

4. Які внутрішні мотиви спонукають підприємця до створення власного бізнесу?

а) працювати творчо;

б) отримувати якомога більше грошей;

в) братися лише за такі справи, для виконання яких є необхідні знання та навички;

г) досягти визнання професіоналів в обраній сфері.

5. До елементів процесу обґрунтування ідеї створення власної справи належать…?

а) визначення ринкового сегмента;

б) наймання персоналу для реалізації ідеї;

в) вибір організаційно-правової форми підприємства;

г) економічне обґрунтування ефективності запропонованого проекту.

6. Які ознаки є спільними для статуту та установчого договору?

а) мета складання і використання;

б) структура;

в) юридична сила;

г) процедура затвердження.

7. Форма організації бізнесу, за якої частина партнерів несе повну відповідальність за борги фірми, а решта – обмежену, називається?

а) приватним підприємством;

б) товариством з обмеженою відповідальністю;

в) командитним товариством;

г) акціонерним товариством.

8. Організаційна форма бізнесу – це?

а) вид підприємства, створеного відповідно до законодавства;

б) система норм, що визначають взаємовідносини даного бізнесу з державою та між партнерами даного підприємства;

в) форма власності, на якій засновано бізнес;

г) тип (вид) підприємницької діяльності.

9. Які є основні критерії вибору форми організації бізнесу?

а) місце розташування фірми;

б) відповідальність (обмежена, додаткова, необмежена);

в) початкові фінансові потреби;

г) збалансованість управлінських здібностей підприємця.

10. Що виконується у межах роботи зі створення власного бізнесу…?

а) здійснюється пошук підприємницької ідеї;

б) обґрунтовуються способи досягнення підприємством його цілей;

в) обирається сфера майбутньої діяльності;

г) обґрунтовується доцільна форма організації бізнесу.

Теми презентацій:

1. Роль інтелектуальної власності в розвитку підприємницької діяльності.
2. Порядок оформлення патенту.
3. Порядок отримання ліцензії, її види.
4. Статут підприємства, його основні розділи.
5. Венчурне та інноваційне підприємництво.
6. Формування статутного фонду підприємства.
7. Бізнес-план, як один з основних документів щодо реалізації підприємницької ідеї.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [2,4,5].

Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 3. МЕХАНІЗМ СТВОРЕННЯ ВЛАСНОЇ СПРАВИ

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Умови та принципи заснування власної справи.
2. Ідеї та цілі заснування власної справи.
3. Етапи заснування власної справи.
4. Купівля діючого підприємства.
5. Продаж підприємства в ході здійснення процедур банкрутства підприємства-боржника.
6. Оренда підприємства як форма заснування власної справи.
7. Державна реєстрація суб‘єктів підприємницької діяльності.
8. Постановка на облік підприємств в податкових органах.
9. Відкриття рахунків у кредитних організаціях (банках).

Тести для самоперевірки знань

1. Згідно із Господарського Кодексу України підприємець може створити…?

а) приватне підприємство;
б) колективне;
в) господарське товариство;
г) усі відповіді правильні.

2. Казенне підприємство – це?

а) державне підприємство;
б) підприємство, яке не підлягає приватизації;
в) підприємство, створене КМУ;
г) правильна відповідь відсутня.

3. Акціонерні товариства формують статутний фонд шляхом…?

а) внесків учасників;
б) позик банку;
в) реалізації акцій;
г) залучених коштів.

4. Підприємство вважається створеним з дня…?

а) державної реєстрації;
б) відкриття рахунку в банку;
в) виготовлення печатки;
г) правильна відповідь відсутня.

5. Схема об’єднання підприємств, що працюють у системі взаємовигідних партнерських відносин, при яких відбувається передача на платній основі торгової марки, технології або лінії виробництва, називається?

а) лізингом;
б) факторингом;
в) франчайзингом;
г) опціоном.

6. Об'єктом лізингу можуть бути…?
а) машини та обладнання;
б) транспортні засоби;
в) засоби обчислювальної техніки;
г) виробничі будівлі та споруди.

7. Лізинговий кредит – це?
а) надання суб'єктами господарювання взаємного кредиту у вигляді відстрочки платежу за продані товари й надані послуги;
б) надання суб'єктами господарювання взаємної відстрочки платежів за товарно-матеріальні цінності;
в) взаємна передача суб'єктами господарювання матеріальних цінностей на умовах оренди;
г) надання банком кредиту на умовах відстрочки платежу; д) правильної відповіді немає.

8. Як визначається договір лізингу, у результаті укладення якого лізингоотримувач на своє замовлення отримує у платне користування від лізингодавця об'єкт лізингу на строк, менший строку, за який амортизується 90 % вартості об'єкта лізингу, визначеної в день укладення договору?
а) фінансовий лізинг;
б) оперативний лізинг;
в) пайовий лізинг;
г) зворотний лізинг.

9. Як визначається договір лізингу, у результаті укладання якого лізингоотримувач на своє замовлення отримує в платне користування від лізингодавця об'єкт лізингу на строк, не менший строку, за який амортизується 60 % вартості об'єкта лізингу, визначеної в день укладання договору?
а) оперативний лізинг;
б) пайовий лізинг;
в) фінансовий лізинг;
г) зворотний лізинг.

10. Як визначається договір лізингу, який передбачає купівлю лізингодавцям майна у власника і передачу цього майна йому у лізинг?
а) пайовий лізинг;
б) зворотний лізинг;
в) міжнародний лізинг;
г) економічний лізинг.

Теми презентацій:

1. Тендер, його роль у конкурентному середовищі. Процедура проведення.
2. Порядок оформлення кредиту.
3. Роль банківської системи у розвитку підприємницької діяльності.

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [2,4,5].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 4. КОНКУРЕНЦІЯ

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Конкуренція як умова успішного підприємництва
2. Види конкуренції та їх роль в підприємницькій діяльності
3. Переваги та недоліки цінової конкуренції

Тести для самоперевірки знань

1. Що не є методом конкуренції:
а) споживчий;
б) нецiновий;
в) ціновий;
г) ринковий.

2. Економічне суперництво між виробниками товарів і послуг за вигідніші умови діяльності – це:
а) ринок;
б) галузь;
в) конкуренція.
г) сектор економіки.

3. Що не є типом конкуренції:
а) міжнародна;
б) міжгалузева;
в) цінова;
г) внутрішньогалузева.

4. Структура ринку, на якому існує невелика кількість великих фірм – виробників, - це:
а) монополія;
б) олігополія;
в) досконала конкуренція;
г) монополістична конкуренція.

5. Що не є рівнем конкуренції:

а) монополістична;
б) монополія;
в) міжгалузева;
г) олігополія.

6. Володіння основними видами сировини є причиною:

а) олігополії;
б) монополії;
в) досконалої конкуренції;
г) міжнародної конкуренції.

7. Чим визначаються цінові характеристики конкурентної боротьби:

а) методами конкурентної боротьби;
б) типами ринків;
в) галузевою структурою економіки;
г) методами конкурентної боротьби.

8. Який тип ринку дозволяє новим фірмам досить вільно входити і виходити з конкурентних галузей:

а) ринок чистої монополії;
б) ринок чистої конкуренції;
в) ринок вільної конкуренції;
г) ринок цінової конкуренції

9. Який вид конкурентної боротьби широко використовується на державному рівні багатьох країн:

а) видача патентів і ліцензій;
б) спекуляція цінними паперами.
в) комбіноване виробництво;
г) зростанням монополізму на окремих ринках.

10. Чим викликана необхідність застосування антимонопольного регулювання:

а) видача патентів і ліцензій;
б) спекуляція цінними паперами.
в) комбіноване виробництво;
г) зростанням монополізму на окремих ринках.

Теми презентацій:

1. Конкуренція – рушійна сила економічного прогресу.
2. Попит і пропозиція, закони попиту і пропозиції.
3. Методи конкурентної боротьби

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [2,4,5,6,9].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 5. БІЗНЕС-ПЛАН ПІДПРИЄМСТВА

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Структура бізнес-плану
2. Завдання бізнес-плану
3. Порядок складання та випадки бізнес-плану

Тести для самоперевірки знань

1. Дайте визначення поняття «бізнес-план»:

а) техніко-економічне обґрунтування діяльності підприємств у ринкових умовах, програма його діяльності, що характеризує модель підприємства в майбутньому;

б) заздалегідь визначений порядок, послідовність здійснення накресленої на конкретний період програми;

в) загальний, недеталізований план, охоплюючий довготривалий проміжок часу, спосіб досягнення складної мети;

г) концептуальна дія, яка здійснюється у вигляді одного або більшої кількості конкретних завдань.

2. Цільова аудиторія – це:

а) скупчення неорганізованих людей, стурбованих чинником зовнішньої провокації;

б) група людей, на яких розраховано певний товар, продукт, художній твір, послугу тощо, може визначатися як до пропозиції товару чи ідеї, так постфактум за вивченням поточної ситуації;

в) ціле, що склалося на основі з'єднання, поєднання, сполучення;

г) фізичні особи, що купують, замовлять, використовуть, або мають намір придбати чи замовити продукцію для особистих потреб, безпосередньо не пов'язаних з підприємницькою діяльністю, або виконанням обов'язків найманого працівника.

3. Інформаційним полем бізнес-плану називають:

а) сукупність усіх вироблених у країні товарів та наданих послуг за рік незалежно від розташування національних підприємств;

б) стан захищеності систем обробки і зберігання даних, при якому забезпечено конфіденційність, доступність і цілісність інформації, використання й розвиток в інтересах громадян або комплекс заходів, спрямованих на забезпечення захищеності інформації особи, суспільства і держави від несанкціонованого доступу, використання, оприлюднення, руйнування, внесення змін, ознайомлення, перевірки запису чи знищення;

в) сукупність документів чи даних правового, політичного, економічного, комерційного, науково-технічного, зовнішньоекономічного та соціального характеру, які забезпечують інформаційні потреби підприємця;

г) роз'яснення; виклад фактів, подій; витлумачення.

4. Яка основна мета бізнес-плану?

а) вивчення економічних, організаційно-управлінських, соціально-психологічних чинників, що впливають на її здатність здійснювати підприємницьку діяльність;

б) встановити певний порядок дій для підготовки ефективного функціонування конкурентоспроможного підприємства;

в) недопущення проявів дискримінації одних суб'єктів іншими та розвиток конкуренції;

г) визначення рівня життєздатності та стійкості підприємства, виявлення сильних та слабких сторін фірми, конкретизація стратегії розвитку через систему кількісних і якісних показників, забезпечення підтримки інвесторів та акціонерів, зниження ризиків підприємницької діяльності.

5. Загальна методологія розробки бізнес-плану охоплює:

а) 1 стадію;

б) 2 стадії;

в) 3 стадії;

г) 4 стадії.

6. У загальному вигляді бізнес-план складається з таких розділів:

а) резюме, маркетинг і збут продукції, ризики та гарантії, додатки;

б) опис підприємства та галузі, опис продукту (послуги),

в) план виробництва продукції, організаційний план, фінансовий план;

г) всі відповіді вірні.

7. Бізнес-план у ринковій системі господарювання виконує дві найважливіші функції:

а) зовнішня і внутрішня;

б) абсолютна та відносна;

в) розробка та реалізація;

г) вірні відповіді а та б.

8. Бізнес-плани можна класифікувати за певними ознаками:

а) за сферою бізнесу;

б) за масштабами бізнесу;

в) за характеристиками продукту бізнесу;

г) всі відповіді вірні.

9. На початковій стадії основним результатом бізнес-планування є:

а) формування інформаційного поля бізнес-плану, виявлення сприятливих факторів та загроз з боку зовнішнього середовища, оцінка сильних й слабких сторін підприємства, формування його місії та конкретних цілей, вибір стратегії розвитку підприємства, виявлення можливих стратегічних альтернатив;

б) формування бізнес-ідеї, яка полягає в виробництві нового продукту (наданні нової послуги) або в прийнятті нового технічного, організаційного чи економічного рішення;

в) організація і проведення презентації бізнес-плану, яка передбачає ознайомлення потенційних інвесторів і партнерів з сутністю підприємницького проекту;

г) вірна відповідь відсутня.

10. Однією з внутрішніх цілей розробки бізнес-плану є:

а) отримання банківської позики;

б) реорганізація власного бізнесу;

в) підписання важливого контракту;

г) створення спільного підприємства або оформлення партнерства.

Теми презентацій:

1. Бізнес-планування в ринковій економіці
2. Бізнес-план як інструмент підприємницької діяльності
3. Форми та призначення бізнес-плану

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [2,3,4,5,6,9].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ БІЗНЕСУ

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Ознаки та функції підприємства.
2. Класифікація підприємств.
3. Види підприємств відносно форм власності.
4. Добровільні об‘єднання підприємств.
5. Види господарських товариств.
6. Характеристика акціонерних товариств.
7. Характеристика асоціацій (спілок) підприємців.

Тести для самоперевірки знань

1. Організація, в якій об’єднуються працівники для випуску товарів чи надання послуг з метою отримання прибутку, - це…?

а) спілка;

б) організація;
в) група;
г) об’єднання.

2. Підприємства, що виробляють товари, належать до…?
а) невиробничої сфери;
б) виробничої сфери;
в) сільськогосподарських підприємств;
г) промислових підприємств.

3. Підприємство, засноване на власності колективу, або об'єднання громадян – це…?
а) державне підприємство;
б) колективне підприємство;
в) спільне підприємство;
г) приватне підприємство.

4. За кількістю працюючих підприємства поділяються на…?
а) малі, середні, великі;
б) спілки, об'єднання, групи;
в) приватні, державні, колективні;
г) правильна відповідь відсутня.

5. Юридичне ім’я підприємства, або об'єднання підприємств – це…?
а) фірмове ім'я;
б) фірма;
в) імідж фірми;
г) назва фірми.

6. Форма звернення до споживачів з метою залучення їхньої увагу до товарів чи послуг – це…?
а) акція;
б) реклама;
в) імідж фірми;
г) екскурсія на виробництво.

7. Підприємство, засноване на власності однієї особи – це…?
а) колективне підприємство;
б) приватне підприємство;
в) мале підприємство;
г) державне підприємство.

8. Тимчасове статутне об'єднання промислового та банківського капіталу для реалізації спільної мети називаються?

а) консорціумом;

б) картелем;

в) концерном;

г) корпорацією.

9. За правовим статусом і формою господарювання підприємства класифікуються на…?

а) комерційні, некомерційні;

б) одноосібні, кооперативні, орендні, господарські товариства;

в) приватні, колективні, комунальні, державні;

г) лізингові, промислові, банківські, торговельні, страхові.

10. За формою власності не виділяють таких підприємств, як…?

а) індивідуальних;

б) колективних;

в) сімейних;

г) іноземних.

Теми презентацій:

1. Життєвий цикл розвитку підприємства та можливість виникнення кризових явищ.
2. Механізм започаткування власної справи.
3. Операції з цінними паперами, їх роль, законодавча база.
4. Вплив розвитку малого та середнього підприємництва на зайнятість населення.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [4,5,9].

Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 7. РИЗИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Сутність підприємницького ризику.
2. Функції підприємницьких ризиків.
3. Типи та види ризиків.
4. Фактори, які впливають на виникнення підприємницького ризику.
5. Процес управління підприємницьким ризиком.

Тести для самоперевірки знань

1. Управління ризиками - це?

а) частина діяльності керівника організації, спрямована на її економічний захист від небажаних свідомих або випадкових обставин, що наносять шкоди її діяльності;

б) виявляти, аналізувати і впливати на всі ризики, з якими стикається організація, з позиції використання сприятливих можливостей для збільшення вартості її активів;

в) визначення втрат, які проявляються у вигляді заподіяння шкоди здоров'ю та життю людей, оточуючому середовищу, престижу підприємця або виникають внаслідок інших несприятливих соціальних і моральнопсихологічних причин;

г) правильна відповідь відсутня.

2. Під господарським (підприємницьким) ризиком слід розуміти..?

а) ризик, що виникає при будь-яких видах діяльності, пов'язаних з виробництвом продукції, товарів, послуг, їх операціями, комерцією, здійсненням соціально-економічних і науково-технічних проектів;

б) небезпеку потенційно можливої, ймовірної втрати ресурсів чи недоотримання доходу в порівнянні з варіантом, розрахованим на раціональне використання ресурсів;

в) погроза того, що підприємець зазнає втрат у вигляді додаткових витрат, понад передбачені прогнозом, програмою його дій або отримає доходи нижчі за ті, на які він розраховував;

г) зниження величини передбачуваного доходу, так звана упущена вигода, також входить у категорії ризику.

3. Підприємницький ризик - це?

а) ризик, що виникає при будь-яких видах діяльності, пов'язаних з виробництвом продукції, товарів, послуг, їх операціями, комерцією, здійсненням соціально-економічних і науково-технічних проектів;

б) небезпека потенційно можливої, ймовірної втрати ресурсів чи недоотримання доходу в порівнянні з варіантом, розрахованим на раціональне використання ресурсів;

в) погроза того, що підприємець зазнає втрат у вигляді додаткових витрат, понад передбачені прогнозом, програмою його дій або отримає доходи нижчі за ті, на які він розраховував;

г) зниження величини передбачуваного доходу, так звана упущена вигода, також входить у категорії ризику.

4. До внутрішніх причин, що зумовлюють підприємницький ризик, можна віднести…?

а) недоліки у системі управління;

б) недоліки організації процесу виробництва;

в) поведінку контрагентів;

г) правильна відповідь а та б.

5. До зовнішніх причин, що зумовлюють підприємницький ризик, можна *віднести…?*

а) похибки у визначенні попиту;

б) природно-кліматичні умови;

в) зміни ринкової кон'юнктури;

г) всі відповіді правильні.

6. Під ризиком розуміють…?

а) ризик, що виникає при будь-яких видах діяльності, пов'язаних з виробництвом продукції, товарів, послуг, їх операціями, комерцією, здійсненням соціально-економічних і науково-технічних проектів;

б) небезпека потенційно можливої, ймовірної втрати ресурсів чи недоотримання доходу в порівнянні з варіантом, розрахованим на раціональне використання ресурсів;

в) погроза того, що підприємець зазнає втрат у вигляді додаткових витрат, понад передбачені прогнозом, програмою його дій або отримає доходи нижчі за ті, на які він розраховував;

г) зниження величини передбачуваного доходу, так звана упущена вигода, також входить у категорії ризику.

7. У підприємницькій діяльності виділяють такі види втрат…?

а) спеціальні втрати та втрати часу;

б) фінансові втрати та трудові втрати;

в) матеріальні втрати;

г) всі відповіді правильні.

8. За видами діяльності розрізняють такі види втрат…?

а) втрати у виробничому підприємництві;

б) втрати у комерційному підприємництві;

в) втрати у фінансовому підприємництві;

г) всі відповіді правильні.

9. Мета управління ризиками - це?

а) виявляти, аналізувати і впливати на всі ризики, з якими стикається організація, з позиції використання сприятливих можливостей для збільшення вартості її активів;

б) зниження величини передбачуваного доходу, так звана упущена вигода, також входить у категорії ризику;

в) визначення небезпеки потенційно можливої, ймовірної втрати ресурсів чи недоотримання доходу в порівнянні з варіантом, розрахованим на раціональне використання ресурсів;

г) правильна відповідь відсутня.

10. Серед способів усунення ризиків фахівці виокремлюють…?
а) уникнення ризику;
б) утримання ризику;
в) передача ризику та зниження ступеня ризику;
г) всі відповіді правильні

Теми презентацій:

1. Шляхи вдосконалення податкової системи у сфері малого і середнього підприємництва.
2. Поняття комерційного ризику. Ризик як необхідний елемент ефективної діяльності підприємців.
3. Основні принципи страхування комерційних ризиків.
4. Відображення страхування комерційної діяльності у контрактах.
5. Вибір управлінської стратегії підприємства

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [4,5,9].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 8. ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Сутність підприємницької таємниці.
2. Основні елементи механізму захисту підприємницької таємниці.
3. Характеристика комерційної таємниці в межах трудових відносин.

Тести для самоперевірки знань

1. Які показники розкривають стратегічну сферу бізнесу…?
а) обсяг ринку;
б) конкурентна позиція;
в) стадія життєвого циклу товару;
г) всі відповіді правильні.

2. Місія підприємства відображає…?
а) характер продукції підприємства;
б) конкурентні переваги;
в) характер потреб споживачів;
г) стратегічні аспекти діяльності.

3. Яку майнову відповідальність підприємництво несе за свою діяльність…?
а) колективну;

б) індивідуальну;
в) колективну та індивідуальну;
г) правильна відповідь відсутня.

4. Особливостями підприємництва не є…?
а) обмін діяльністю між суб'єктами ринку;
б) вміння оцінювати ринкову ситуацію;
в) виявлення ініціативи у формуванні комерційних відносин;
г) пошук постійних партнерів та клієнтів.

5. Економічна свобода - це?
а) умова розвитку бізнесу;
б) незалежність від рішень та дій інших суб'єктів;
в) дотримання соціально-економічного суверенітету ділових відносин;
г) всі відповіді правильні.

6. Рушійним фактором підприємницької діяльності є…?
а) досягнення кінцевої мети;
б) одержання власної вигоди;
в) розвиток сфери підприємницької діяльності;
г) всі відповіді правильні.

7. Підприємництво як форма економічної активності передбачає…?
а) постійний характер господарювання;
б) свободу підприємця у виборі виду підприємницької діяльності;
в) організацію господарської діяльності;
г) всі відповіді правильні.

8. Стратегічна орієнтація включає в себе…?
а) визначення сфери бізнесу;
б) формування стратегії;
в) визначення місії підприємства;
г) всі відповіді правильні.

9. Для підготовки переліку відомостей, що відносяться до підприємницької таємниці підприємства, доцільно залучати найбільш компетентних фахівців у складі…?
а) 4-5 чоловік;
б) 2-3 чоловік;
в) 1-2 чоловік;
г) 6-7 чоловік.

10. Підприємницька таємниця – це?
а) конфіденційність інформації, що дозволяє її власникові при існуючих або можливих обставин збільшити доходи, уникнути невиправданих витрат,

зберегти положення на ринку товарів, робіт, послуг або отримати іншу підприємницьку вигоду;

б) координація та узагальнення результатів роботи підприємства;

в) вивчення партнерів, клієнтів, з якими доводиться вести господарську, підприємницьку діяльність, збирати інформацію про їхню надійність, платоспроможності та інші дані.

г) комп'ютеризація підприємницьких структур, накопичення з її допомогою різної інформації, що приваблює як конкурентів, так і злочинців

Теми презентацій:

1. Роль і значення центрів зайнятості у формуванні і використанні трудових ресурсів.
2. Бізнес-інкубатори, їх роль, функції та завдання.
3. Нормативно-правові акти захисту підприємницької таємниці.
4. Підприємницька таємниця.

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [4,7,8,10].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 9. ЕТИЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Характеристика підприємницького успіху.
2. Професійна культура підприємницької діяльності.
3. Ділова етика підприємця.
4. Соціальна відповідальність бізнес

Тести для самоперевірки знань

1. Підприємницький успіх значною мірою залежатиме від…?

а) вміння підприємця розробити якісний бізнес-план, програму своїх подальших дій;

б) вміння аудитора розробити якісний бізнес-план, програму своїх подальших дій;

в) вміння ріелтера розробити якісний бізнес-план, програму своїх подальших дій;

г) вміння інвестора розробити якісний бізнес-план, програму своїх подальших дій;

2. Культура підприємництва має привертати увагу передовсім до…?

а) етичного та поведінкового начал у діяльності підприємця, як засобів легітимізації підприємницької влади;

б) етичного та поведінкового начал у діяльності аудитора, як засобів легітимізації підприємницької влади;

в) етичного та поведінкового начал у діяльності ріелтера, як засобів легітимізації підприємницької влади;

г) етичного та поведінкового начал у діяльності інвестора, як засобів легітимізації підприємницької влади.

3. Підприємницька культура охоплює широкий спектр питань…?

а) ділової етики та етикету;

б) ділової поведінки та манери;

в) ділової розмови та діяльності;

г) всі відповіді правильні.

4. У кожній галузі чи сфері підприємницької діяльності існують свої правила поведінки, але майже у всіх конкретних випадках вони базуються на:

а) чесності та законопослушності підприємця;

б) забезпеченні високої якості й технічного рівня своєї продукції;

в) забезпеченні безпеки праці;

г) всі відповіді правильні.

5. Юридична відповідальність – це…?

а) дотримання конкретних державних законодавчих актів, інструкцій, положень тощо, які визначають межі, норми, засади функціонування організації;

б) дотримання конкретних державних функцій функціонування фірми, підприємства;

в) дотримання конкретних державних інвестиційних правил та норм;

г) дотримання конкретних фінансових інструкцій, положень функціонування об’єднань підприємств.

6. Водночас соціально відповідальна поведінка організації, менеджера пов'язана з певними проблемами, найістотнішими серед яких є:

а) порушення принципу максимізації прибутку;

б) зростання собівартості продукції у зв'язку зі збільшенням витрат на соціальні потреби;

в) неможливість забезпечення високого рівня підзвітності суспільства;

г) всі відповіді правильні.

7. Які найхарактерніші риси підприємця за Й. Шумпетером виділяють серед господарюючих суб'єктів?

а) виготовлення нового блага або нової якості того чи іншого блага;

б) освоєння нового ринку збуту та здійснення відповідної реорганізації;

в) одержання нового джерела сировини або напівфабрикатів і запровадження нового методу виробництва;

г) всі відповіді правильні.

8. Підприємці та менеджери повинні намагатися досягнути такого рівня соціальної відповідальності, який забезпечив би…?

а) реалізацію переваг та усунення (послаблення) недоліків;
б) освоєння нового ринку збуту;
в) зростання собівартості продукції;
г) виготовлення нового блага.

9. Які два види відповідальності підприємця та менеджера виділяють в процесі діяльності організації…?

а) юридичну та соціальну;
б) приватну та державну;
в) інвестиційну та фінансову;
г) маркетингову та товарну.

10. Професійна мораль не може виступати як така, що протистоїть…?

а) загальнолюдській моралі;
б) нормам та правилам діяльності банкірів;
в) законодавчим нормам;
г) фінансовим нормам.

Теми презентацій:

1. Державна політика підтримки підприємництва.
2. Культура та етика в підприємництві.
3. Концепція утилітаризму.
4. Принципи ділової етики.
5. Етика справедливості.

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [1,4,7,8,10].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2
ПІДПРИЄМНИЦТВО В РІЗНИХ СФЕРАХ ДІЯЛЬНОСТІ

ТЕМА 10. ПІДПРИЄМНИЦТВО У СФЕРІ НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Фінансово-кредитне підприємництво.
2. Підприємницька діяльність у банківській сфері.
3. Підприємництво на ринку страхових послуг.

Тести для самоперевірки знань

1. *Який із фінансових посередників відноситься до інститутів спільного інвестування?*

а) Інвестиційний фонд;
б) Страхова компанія;
в) Банк;
г) Інвестиційна компанія.

2. *Який вид лізингу передбачає викуп об'єкту лізингу?*

а) Оперативний лізинг;
б) Фінансовий лізинг;
в) Виробничий лізинг;
г) Економічний лізинг

3. *На якого фінансового посередника припадає більша частка в перерозподілі позичкових капіталів на грошовому ринку?*

а) Інвестиційний фонд;
б) Страхова компанія;
в) Банк;
г) Інвестиційна компанія.

4. Який із фінансових посередників має можливість безпосередньо впливати *на ринкову кон'юнктуру?*

а) Інвестиційний фонд;
б) Страхова компанія;
в) Банк;
г) Інвестиційна компанія.

5. *Що є об'єктом фінансового посередництва?*

а) Гроші;
б) Банки;
в) Люди;
г) Страхові компанії

6. *Який із фінансових посередників відноситься до інститутів спільного інвестування?*

а) Інвестиційний фонд;
б) Страхова компанія;
в) Банк;
г) Інвестиційна компанія.

7. *Назвіть суб'єкти лізингу*

а) Лізингодавець, лізингоодержувач, продавець;
б) Лізингодавець, лізингоодержувач;

в) Лізингодавець, лізингоодержувач, покупець;
г) Лізингодавець, покупець

8. Договір лізингу, внаслідок укладення якого лізингоодержувач на своє замовлення отримує в платне користування від лізингодавця об'єк лізингу на строк, не менший строку, за який амортизується 60 % вартості об'єкта лізингу, визначеної в день укладення договору – це

а) Оперативний лізинг;
б) Фінансовий лізинг;
в) Виробничий лізинг;
г) Економічний лізинг

9. Договір лізингу, за яким лізингоодержувач на своє замовлення отримує у платне користування від лізингодавця об'єкт лізингу на строк, менший від строку, за який амортизується 90 % вартості об'єкта лізингу визначеної в день укладення договору.

а) Оперативний лізинг;
б) Фінансовий лізинг;
в) Виробничий лізинг;
г) Економічний лізинг

10. Який вид лізингу передбачає викуп об'єкту лізингу?

д) Оперативний лізинг;
е) Фінансовий лізинг;
ж) Виробничий лізинг;
з) Економічний лізинг

Теми презентацій:

1. Роль банків в підприємницькій діяльності
2. Роль страхових компаній в підприємницькій діяльності
3. Роль фондів в підприємницькій діяльності

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [2,3,5,10].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 11. ПОСЕРЕДНИЦТВО ЯК ВИД ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Визначення комерційного підприємництва. Яку роль відіграє комерція в активізації економічних процесів?

2. Основні функції (елементи) комерційної діяльності торговельних підприємств.
3. Типова схема комерційного підприємництва.
4. Що потрібно враховувати при укладанні комерційної угоди?
5. Торгово-промислова палата як специфічна організаційна форма в комерційному підприємництві.
6. Напрями розвитку підприємництва у сфері торгівлі України.
7. Переваги франчайзингу.
8. Для чого потрібні посередники? Види посередників.
9. Хто такий мерчандайзер і які функції він виконує?
10. Схема посередницького підприємництва. 11. Що слід враховувати при виборі посередника?

Тести для самоперевірки знань

1. Сукупність фірм або окремих осіб, які беруть на себе або допомагають передати іншій особі право власності на конкретний товар або послугу на шляху від виробника до споживача, — це:

а) Товарорух;
б) Канал розподілу;
в)Торговий апарат;
г) Контрактанти.

2. Вид діяльності, пов'язаний з рухом товарів, послуг та інформації між економічними суб'єктами, — це:

а) Венчурний бізнес;
б) Логістика;
в) Лізинг;
г) Інжиніринг

3. Домовленість, в якій власник торгової марки, торгової назви чи авторського права дозволяє іншій фірмі використовувати це, виконуючи певні узгоджені умови, — це:

а) Ліцензія;
б) Патент;
в) Франшиза;
г) Преференція.

4. Місце здійснення операцій з купівлі-продажу цінних паперів– це

а) Фондова біржа;
б) Товарна біржа;
в) Валютна біржа;
г) Всі відповіді вірні

5. Посередник, який від свого імені укладає за певну винагороду угоди на користь комітента і за його рахунок – це

а) Маклер;
б) Дистриб'ютор;
в) Комісонер;
г) Агент

6. Біржовий посередник, що здійснює торгово-інвестиційні операції (переважно за власний рахунок) на порівняно тривалий період (декілька днів, тижнів або місяців), сприяючи переходу капіталів з одного ринку на інший, з метою отримання прибутку.

а) Маклер;
б) Трейдер;
в) Комісонер;
г) Агент

7. Що є характерним для біржових операцій?

а) Проводяться регулярно;
б) Проводяться періодично;
в) Проводяться рідко;
г) Проводиться часто

8. Для кожної біржі характерна

а) Величина;
б) Спеціалізація;
в) Прибутковість;
г) Стратегія

9. Витрати і прибуток торговельної організації включаються до такої ціни:

а) Закупівельної;
б) Оптової підприємства;
в) Оптової промисловості;
г) Роздрібної.

9. Документ, який засвідчує якість товару і видається компетентними органами на основі експертизи товарів, — це:

а) Товарний знак;
б) Марка;
в) Сертифікат;
г) Ліцензія

Теми презентацій:

1. Основні напрями розвитку підприємництва у сфері торгівлі.
2. Використання франчайзингу у сфері торгівлі та громадського харчування.
3. Методи збуту товарів.
4. Види посередників у сфері бізнесу

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [4-6].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 12. ПІДПРИЄМНИЦТВО В СФЕРІ НАДАННЯ КОНСАЛТИНГОВИХ ПОСЛУГ

Питання для обговорення та дискусії:

1. Особливості консалтингових послуг
2. Види консалтингових послуг
3. Консалтинговий продукт в підприємництві

Тестові завдання

1. До якої цінності консультанта належить принцип дотримання консультантом узятих зобов'язань?

а) Компетентності;
б) Чесності;
в) Надійності;
г) Професійності

2. Який основний критерій вибору консалтингової фірми?

а) Репутація;
б) Авторитет;
в) Досвід;
г) Знання

3. Яка найголовніша цінність консультанта?

а) Компетентність;
б) Чесність;
в) Надійність;
г) Професіоналізм

4. Стратегічне планування, логістика належить до:

а) Зоряних послуг;
б) Диких кішок;
в) Дійних корів;

г) Важких дітей

5. До якої групи консалтингових послуг належить промисловий інжиніринг?

а) Виробництво;
б) Маркетинг;
в) Адміністрування;
г) Торгівля

6. До якої групи консалтингових послуг належать методи управління?

а) Виробництво;
б) Маркетинг;
в) Адміністрування;
г) Торгівля

7. Яка особливість венчурного бізнесу?

а) Висока інноваційність;
б) Висока ризикованість;
в) Висока прибутковість;
г) Висока рентабельність

8. Які Ви знаєте види консультування?

а) Процесне, експертне, навчальне;
б) Процесне, експертне, пізнавальне;
в) Процесне, систематизоване, навчальне;
г) Процесне, систематизоване, пізнавальне

9. Діагностика, розробка та рекомендації по впровадженню рішень це

а) Процесне консультування;
б) Експертне консультування;
в) Аналітичне консультування;
г) Економічне консультування

10. Яка головна вимога до консультанта?

а) Досвід;
б) Знання;
в) Авторитет;
г) Вміння

Теми презентацій:

1. Ринок консалтингових послуг в Україні.
2. Роль консалтингових послуг в розвитку підприємництва
3. Розвиток консалтингових послуг в Україні.

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [5-6].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 13. ВИРОБНИЧА ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Основні види підприємницької діяльності. Які критерії (фактори) необхідно враховувати при виборі найприйнятнішого виду підприємництва?
2. Форми та види виробничої підприємницької діяльності.
3. Способи ставлення підприємця-виробника до споживача.
4. Побудувати загальну схему виробничого підприємництва та пояснити механізм відносин між учасниками.
5. Чим зумовлена необхідність розвитку інноваційного підприємництва в Україні?
6. Побудувати принципову схему інноваційного підприємництва та пояснити механізм відносин між учасниками.
7. Які тенденції спостерігаються в розвитку інноваційного підприємництва у країнах з розвиненими ринковими відносинами?
8. Фактори впливу на розвиток інноваційного підприємництва.
9. Види технопаркових структур та їх характеристика.

Тести для самоперевірки знань

1. Зазначте форми виробничого підприємства:

а) Традиціоналістське;
б) Комерційне;
в) інноваційне;
г) Посередницьке.

2. До допоміжних видів виробничої підприємницької діяльності не належать:

а) Інформаційна;
б) Інжинірингова;
в) Фінансова;
г) Консалтингова.

3. Сукупність властивостей продукції, які визначають ступінь її придатності для використання за призначенням, — це:

а) Стандарт;
б) Норма;
в) Якість;

г) Цінність.

4. Процес створення та комерційного використання техніко-технологічних нововведень — це:

а) Інжиніринг;
б) Консалтинг;
в) Інноваційне підприємництво;
г) Лізинг.

5. До основних видів інноваційного підприємництва не належать:

а) Інновація продукції;
б) Соціальні інновації;
в) Інвестиційні інновації;
г) Інновація технологій.

6. Центр впровадження досягнень науки й техніки; нове місто, в якому запроваджуються у виробництво нові розробки, а також проживає населення – це

а) Технопарк;
б) Венчурне підприємство;
в) Технополіс;
г) Асоціація

7. Науково-інноваційний центр, територіально виділений комплекс, який об'єднує в собі організації, фірми, об'єднання, що охоплюють весь цикл здійснення інноваційної діяльності від ґенерації нових ідей до випуску й реалізації наукоємної продукції – це

а) Технопарк
б) Венчурне підприємство;
в) Технополіс;
г) Асоціація

8. Моделі технопарків та технополісів

а) «Наукові парки», «випробувальні парки», «інкубатори»;
б) «Наукові парки», «дослідницькі парки», «інкубатори»;
в) «Наукові парки», «інформаційні установи», «інкубатори»;
г) «Наукові парки», «інститути», «інкубатори

9. Яка особливість венчурного бізнесу?

д) Висока інноваційність;
е) Висока ризикованість;
ж) Висока прибутковість;

з) Висока рентабельність

10. До основних видів франчайзингу не належать:
а) Виробничий;
б) Товарний;
в) Фінансовий;
г) Бізнесовий.

Теми презентацій:

1. Фактори впливу на розвиток інноваційного підприємництва.
2. Венчурний бізнес.
3. Організаційні форми інноваційного підприємництва.
4. Підприємницька діяльність на основі договору комерційної концесії (франчайзинг).

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [5,7].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 14. ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. За яких умов суб'єкт малого підприємництва — фізична особа може перейти на сплату єдиного податку?
2. За яких умов суб'єкт малого підприємництва — юридична особа може перейти на сплату єдиного податку?
3. За яких умов приватний підприємець може працювати на умовах фінансового патенту?
4. Переваги та недоліки єдиного податку.
5. Переваги та недоліки загального способу оподаткування.

Тести для самоперевірки знань

1. Виберіть загальнодержавний податок
а) Податок на майно;
б) Плата за землю;
в) Транспортний податок;
г) Рентна плата

2. Виберіть загальнодержавний податок
а) Податок на майно;
б) Податок на прибуток підприємств;

в) Плата за землю
г) Транспортний податок

3. Виберіть місцевий податок
а) ПДВ;
б) Податок на прибуток підприємств;
в) Екологічний податок;
г) Транспортний податок

4. Виберіть місцевий податок
а) Податок на майно;
б) ПДВ;
в) Акцизний податок;
г) Екологічний податок

5. Який розмір сплати єдиного внеску для юридичних осіб?
а) 18%;
б) 22%;
в) 2%;
г) 20%

6. Скільки груп платників єдиного податку передбачає спрощена система оподаткування?
а) 2;
б) 5;
в) 3;
г) 4

7. Якої групи фізичні особи — підприємці можуть набути статусу платників єдиного податку, якщо їхня діяльність полягає у виробництві або продажі товарів, або вони здійснюють діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року вони відповідають сукупності таких критеріїв?
а) I;
б) II;
в) III;
г) IV

8. Який обсяг доходу за рік має бути для платників I групи?
а) 300 тис. грн;
б) 1,5 млн грн.;
в) 5 млн грн;

г) 10 млн грн

9. Який обсяг доходу за рік має бути для платників II групи?

а) 300 тис. грн;
б) 1,5 млн грн.;
в) 5 млн грн;
г) 10 млн грн

10. Який обсяг доходу за рік має бути для платників III групи?

а) 300 тис. грн;
б) 1,5 млн грн.;
в) 5 млн грн;
г) 10 млн грн

Теми презентацій:

1. Кредитні спілки як перспективна форма фінансування малого бізнесу.
2. Програми фінансування малого бізнесу в Україні Європейським банком реконструкції і розвитку.
3. Спрощена система оподаткування у сфері малого бізнесу.

Рекомендована література:
Базова: [1-8].
Допоміжна: [2,5].
Інформаційні ресурси: [1-5]

ТЕМА 15. МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1. Тенденції розвитку міжнародних економічних відносин.
2. Міжнародний бізнес: поняття, мотивація, суб’єкти, типи і види.
3. Цілі державного регулювання міжнародної підприємницької діяльності
4. Державні та міжнародні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
5. Методи та рівні державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тести для самоперевірки знань

1. Міжнародний бізнес – це…?

а) Підприємницька діяльність, пов'язана з використанням капіталу в різноманітних формах і переваг підвищеної ділової активності;

б) Ділова взаємодія фірм різних форм власності, або їх підрозділів, які знаходяться в різних країнах, головною метою яких є одержання прибутку за рахунок вигод і переваг ділових міжнародних операцій;

в) Бізнес, що здійснюється з метою отримання прибутку і поширюється на міжнародну економічну сферу;

г) Усі відповіді правильні.

2. Суб'єктами міжнародного бізнесу є…?

а) Окремі особи, контактні групи, або складні соціальні структури;

б) Національний банк України;

в) Міністерство фінансів України;

г) Верховна Рада України.

3. Основними рисами міжнародного бізнесу є…?

а) Використання економічних можливостей;

б) Охоплення світової системи інформаційного ділового обміну;

в) Отримання прибутку;

г) Всі відповіді правильні.

4. Найважливішою особливістю міжнародного бізнесу є…?

а) Його економічне, законодавче й політичне поле конкуренції, а також соціокультурний фон, що суттєво відрізняє його від внутрішніх ринків країн;

б) Врівноваження попиту і пропозиції на ринку;

в) Задоволення потреб національних товаровиробників;

г) Забезпечення ефективності виробництва.

5. Основними аспектами мотивації, що спонукають міжнародну компанію здійснювати міжнародний бізнес є…?

а) Придбання ресурсів;

б) Диверсифікація джерел постачання і збуту;

в) Розширення збуту;

г) Всі відповіді правильні.

6. До державних органів управління зовнішньоекономічної діяльності відносяться…?

а) Державні органи законодавчої влади;

б) Державні органи виконавчої влади;

в) Місцеві органи влади;

г) Всі відповіді правильні.

7. Яку з зазначених функцій виконує Національний банк України?

а) Здійснює зберігання і використання золотовалютного резерву України та інших державних коштовностей, які забезпечують платоспроможність України;

б) Представляє інтереси зарубіжних країн у відносинах з центральними банками інших держав, міжнародними банками та іншими фінансово-кредитними установами та укладає відповідні міжбанківські угоди;

в) Вживає разом з іншими органами виконавчої влади заходи, спрямовані на недопущення незаконного вивезення за кордон цінностей, що становлять культурне або історичне надбання українського народу;

г) Визначає економічну ефективність підприємницької діяльності (бізнесу) та має спиратися на власну методичну основу.

8. Антимонопольний комітет України здійснює…?

а) контроль за додержанням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції;

б) Оперативне державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні відповідно до законодавства України;

в) Приймання рішення про порушення і проведення антидемпінгових, антисубсидаційних, або спеціальних розслідувань та застосування відповідно антидемпінгових, компенсаційних, або спеціальних заходів;

г) Забезпечення на відповідній території в межах наданих повноважень реалізації міжнародних зобов'язань України.

9. До заходів монополістичного характеру відносять…?

а) Встановлення державної монополії на експорт-імпорт в цілому, певних товарних груп, або промислове обслуговування учасників зовнішньоекономічної діяльності вітчизняними підприємствами;

б) Сприяння зовнішньоекономічним зв'язкам підприємств, установ та організацій, розташованих на відповідній території, незалежно від форм власності;

в) Створення сприятливого правового клімату для реалізації економічних інтересів суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічних відносин;

г) Використання протекціоністських заходів у відношенні до виготовлення готової продукції.

10. Технічні бар'єри передбачають застосування…?

а) Заборон;

б) Обов'язкової інспекції товарів;

в) Спеціальних дозволів на ввіз;

г) Ссі відповіді правильні.

Теми презентацій:

1. Удосконалення нормативно-правової бази розвитку міжнародного підприємництва.
2. Об'єктивні основи самоорганізації суб'єктів міжнародної підприємницької діяльності.
3. Економічні основи самоорганізації та кооперування суб'єктів міжнародної підприємницької діяльності.

Рекомендована література:

Базова: [1-8].

Допоміжна: [1,8,9,10].
Інформаційні ресурси: [1-5]

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Злупко С. М., Стефанишин О. В., Швайка Л. А. Підприємництво: основи, особливості, механізми: Навч. посіб. Львів, 2017. 370 с.
2. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник. Київ: ІМЗС, 2021. 108 с.
3. Климко О. Ковалко А. Власна справа: Навч.-метод. посіб. Київ: Юніверс, 2018. 108 с.
4. Мочерний С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. Київ: Академія, 2015. 280 с.
5. Підприємництво: підручник. С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко [та ін.]. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 241 с.
6. Підприємництво : підручник. І. В. Гонтарева. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 392 с.
7. Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посіб. Київ: Вид-во КНЕУ, 2017. 352 с.
8. Розвиток підприємництва в Україні / П. Гайдуцький та ін. Київ: Нора-Друк, 2015. 248 с.

Допоміжна

1. Лазоренко Л.В. Оцінка соціальної відповідальності компанії «МТВ-Україна». *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. №6. URL: http//www.eastereurope-ebm.in.ua/6-2017-ukr
2. Лазоренко Л.В. Інвестиції як складова стратегії соціально-економічного розвитку підприємств зв'язку. *Інфраструктура ринку*. 2017. №3. URL: http//www.market-infr.od.ua/uk/3-2017
3. Лазоренко Л.В. Матричні методи стратегічного планування діяльності підприємств зв'язку. *Економіка та суспільство*. 2017. №8. URL: http//economyandsociety.in.ua
4. Лазоренко Л.В. Особливості системи клієнтоорієнтованого управління підприємствами мобільного зв'язку. *Наукрвий вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Випуск 11. С. 90-94 .
5. Гудзь О.Є., Лазоренко Л.В. Ресурсне забезпечення соціально-економічного розвитку діяльності підприємств зв'язку. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. № 1(19). С. 5-11.
6. Лазоренко Л.В. Особливості формування цінової стратегії підприємств зв'язку. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку системи управління в Україні та світі: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції*. Київ: ДУТ, 2017. С. 69-71.

7. Лазоренко Л.В. Концептуальні засади соціально-економічного розвитку підприємств зв'язку. *Проблеми системного підходу в економіці*. *Збірник наукових праць Національного авіаційного університету.* 2017. Випуск 1(57). С. 84-89.
8. Лазоренко Л.В. Модель соціальної відповідальності підприємств мобільного зв'язку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2017. Випуск 22-2/2017. Частина 2. С. 12-15.
9. Лазоренко Л.В. Складові стратегії соціально-економічного розвитку підприємств зв'язку. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2017. Том 22. Випуск 1(54). С. 76-80.
10. Лазоренко Л.В. Соціально-економічний розвиток підприємств зв'язку: стан та перспективи. Монографія. Київ: Талком, 2017. 279 с.

Інформаційні ресурси

1. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. URL: https://nasoa-journal.com.ua/index.php/journal
2. Підприємництво, господарство і право. URL: http://pgp-journal.kiev.ua/
3. Підприємництво і торгівля. URL: http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/about
4. Підприємництво та інновації. URL: http://www.ei-journal.in.ua/
5. Економіка, підприємництво, менеджмент. URL: http://www.ei-journal.in.ua/

ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Підприємництво» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2-х змістових модулів. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою в кінці семестру.

Поточний контроль: основними формами поточного контролю є відповіді студентів на практичних заняттях, розв'язання тестових та ситуаційних завдань на платформі Moodle.

***Підсумковий контроль*:** залік у формі підсумкового тесту на платформі Moodle. Студент може отримати максимально 30 балів.

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни